

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Faisala Husseiného a Tomáše Foltase v právní věci žalobkyně: **Mgr. I. T.**, zastoupena JUDr. Markem Křížem, Ph.D., advokátem se sídlem Masarykovo nám. 91/28, Karviná, proti žalované: **předsedkyně Okresního soudu v Karviné**, se sídlem park Bedřicha Smetany 176/5, Karviná-Fryštát, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím v zastavení nápadu do soudního oddělení 17 C ode dne 1. 12. 2023, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 7. 2024, č. j. 30 A 21/2024-86,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně je soudkyní Okresního soudu v Karviné a byla zařazena na civilní úsek na oddělení 17 C v sídle soudu v Karviné. Předsedkyně okresního soudu prostřednictvím změny rozvrhu práce zastavila nápad do jejího oddělení 17 C s účinností od 1. 12. 2023. To žalobkyně považovala za nezákonný zásah do výkonu své soudcovské funkce a brojila proti němu u Krajského soudu v Brně žalobou podanou dne 30. 1. 2024. Přitom k takto vymezenému zásahu uvedla také to, že podle jejích informací jde o první (přípravný) krok k tomu, aby ji předsedkyně soudu přeřadila na pobočku okresního soudu v Havířově, na exekuční agendu.

[2] Krajský soud shora nadepsaným rozsudkem žalobu zamítl. V jednání žalované neshledal nezákonný zásah.

[3] Krajský soud nejdříve zohlednil příslušná ustanovení zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), přičemž vzal v potaz i úpravu kárné odpovědnosti soudců dle zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů (dále jen „zákon č. 7/2002 Sb.“). Klíčový faktor pak při interpretaci daných ustanovení a posouzení celé věci představovala judikatura Nejvyššího správního soudu, konkrétně rozsudek z 26. 5. 2022, č. j. 6 As 22/2022-58, č. 4365/2022 Sb. NSS. Z něj krajský soud dovodil, že proti „rozhodnutí“ předsedy soudu o přearazení na jinou agendu či na jiné místo výkonu práce (např. ze sídla na pobočku soudu) se soudce může bránit žalobou ve správním soudnictví (to se týká i situace, kdy je zastaven nápad do soudcova stávajícího soudního oddělení); byla tedy dána žalobkynina procesní legitimace. Avšak zároveň nebylo možné – ve smyslu judikatury Nejvyššího správního soudu – shledat v jednání žalované nezákonný zásah.

[4] Po skutkové stránce vyšel krajský soud z toho, že žalobkyni bylo od roku 2000 uděleno celkem devět výtek, vesměs za nedůvodné průtahy ve spisech. Přitom od 1. 10. 2022 do 31. 7. 2023 žalovaná, jakožto podpůrné opatření, zastavila žalobkyni nápad nových věcí (ani tato skutečnost dle žalované nevedla k dostatečné nápravě). Proti žádné z výtek se žalobkyně nebránila ve správním soudnictví. Zároveň bylo zjištěno, že v letech 2007 až 2022 byla účastníkům řízení vedených žalobkyní vyplacena na náhradu škody částka celkem 1 366 688 Kč. Kvůli průtahům ve spisech vůči ní uplatnil svou dozorovou pravomoc i Krajský soud v Ostravě. Pokud jde o exekuční agendu na Okresním soudu v Karviné, tu vykonávali v letech 2022 až 2023 celkem čtyři soudci – dva v Karviné, dva na pobočce v Havířově. Přitom se již od roku 2023 očekávala rezignace jedné z takto – na pobočce v Havířově – zařazené soudkyně. V souvislosti s tím byl žalobkyni zastaven nápad a žalovaná jí sdělila záměr, převést ji na danou pobočku. Krajský soud učinil také skutková zjištění k věku soudců sloužících v Karviné a v Havířově, přičemž vzal za nesporné to, že žalobkyně pečuje, zčásti prostřednictvím pečovatelské služby, celodenně o těžce nemocnou matku. Žalobkyně pak má četné zdravotní potíže (zejména alergie, astma a atopický ekzém). Její bydliště se nachází v přibližně stejné vzdálenosti od Karviné i Havířova. Pobočka v Havířově přitom, na rozdíl od budovy soudu v Karviné, nemá vlastní parkovací místa, v okolí je však řada veřejných parkovišť. V minulosti byly prováděny stavební úpravy pobočky v Havířově a ty lze očekávat i do budoucna, ovšem žalovaná sdělila, že žalobkyni budou s ohledem na to a na její zdravotní stav přiděleny vhodné kanceláře. Je pak sporné, zda a jak vedení soudu projednalo s žalobkyní či soudcovskou radou otázku žalobkyniných pracovních výsledků a její případné přearazení. Krajský soud za významné nepovažoval, a nečinil tak tedy v tomto směru skutková zjištění, jak jsou podložena žalobkynina tvrzení o tom, že jí v minulosti byly přidělovány složitější věci než ostatním, a že si na to stěžovala; to se týká i otázek vlivu epidemie covid-19 na práci žalobkyně a toho, kolik postačuje přidělit soudců na exekuční agendu u Okresního soudu v Karviné, či zda měla jiná kolegyně zájem o přearazení, které „hrozí“ žalobkyni.

[5] Krajský soud poté o věci uvažil tak, že především označil přezkoumávaný akt za manažerské či organizační opatření vedení okresního soudu; v tom měla žalovaná poměrně velkou volnost, přičemž shledat v něm pochybení by bylo možné jen kdyby jevílo rysy svévole nebo bylo šikanózním či diskriminačním způsobem zaměřeno cíleně proti žalobkyni. To však krajský soud nezjistil. Naopak šlo mj. o reakci na nedostatky (průtahy)

pokračování

v činnosti žalobkyně, které v minulosti vedly k tomu, že jí byly opakovaně uděleny příslušné výtky. Není přitom možné, aby nyní krajský soud tyto výtky a jejich důvodnost podrobně zkoumal a přehodnocoval, pakliže je žalobkyně nikdy nenapadla ve správním soudnictví, ačkoli k tomu měla příležitost.

[6] Zároveň krajský soud konstatoval, že neuspokojivé pracovní výsledky žalobkyně mohly odůvodnit podání kárné žaloby. Nelze proto vytýkat žalované, že se nastalou situací snažila nejdříve vyřešit jinak, manažersky, a to prostřednictvím další výtky a pokusu svěřit žalobkyni jinou agendu, která by jí mohla více vyhovovat. Toto řešení bylo opřeno o racionální důvody. Nešlo také o skryté potrestání žalobkyně – naopak se jednalo o alternativu ke skutečnému potrestání, resp. podání kárné žaloby, což se nabízelo. Relevantní též nebyla žalobní argumentace, že by žalovaná měla primárně přeradit služebně mladšího soudce či soudkyni, ani to, že jiná soudkyně civilního úseku havířovské pobočky byla údajně ochotná přejít na exekuce dobrovolně. Počty exekučních soudců na obou pracovištích okresního soudu se jeví jako racionální s ohledem na požadavek na jejich zastupitelnost.

[7] K ponechání žalobkyně na jejím působišti v Karviné nebylo důvodné ani s ohledem na její osobní důvody. Dojíždění na obě pracoviště je z místa žalobkynina bydliště srovnatelné. Ani hledisko parkování tu nemohlo hrát významnější roli. To se s ohledem na okolnosti věci týká i žalobkyniných tvrzení o - v Karviné - vytvořené síti služeb: blízkost lékaře, lékárny a kosmetického salonu. Po bližším zhodnocení nehrál rozhodnou úlohu ani žalobkynin poukaz na její zdravotní stav, a to v souvislosti se stavebními pracemi na soudní budově v Havířově. Není zřejmé, že by při té příležitosti byly používány nějaké agresivní chemikálie. Možnou „ochranu“ žalobkyně lze zajistit i organizačními opatřeními, která zmiňovala žalovaná. Není přitom možné vyloučit běžné stavební práce ani na soudní budově v Karviné.

[8] Krajský soud dodal, že případný nedostatek projednání se soudcem nemůže způsobit nezákonnost jeho přeřazení na jiný úsek či na jiné místo výkonu práce v rámci téhož soudu. Přesto by to mělo být samozřejmostí a projevem slušného a důstojného jednání. Konkrétní průběh skutkového děje se však krajskému soudu v tomto směru nepodařilo objasnit.

II. Shrnutí argumentů kasační stížnosti a vyjádření žalované

Kasační stížnost

[9] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále *stěžovatelka*) kasační stížnost. V ní uvedla především to, že napadený rozsudek je příliš formalistický a tendenční; na jedné straně vyzdvihuje téměř neomezené právo žalované rozhodnout o přeřazení soudce a akceptuje důvody, které žalovaná uvádí, na druhou stranu však nezohlednil důvody, pro které stěžovatelka podala žalobu. Krajský soud některé závěry opírá o skutečnosti, které nebyly v řízení prokázány, resp. ze zjištěných skutečností dovodil nesprávné závěry.

[10] Podle stěžovatelky měl krajský soud vzít více v potaz její nelehkou osobní situaci – zdravotní důvody a dlouhodobou péči o těžce nemocnou matku. Není možné bagatelizovat ani zdravotní komplikace hrozící při přeřazení stěžovatelky na jiné pracoviště s odlišnými

pracovními podmínkami. Stěžovatelka je chronickou těžkou astmatičkou; to vedlo i k nabídce hospitalizace, kterou musela kvůli péči o matku odmítnout. Odborná lékařka z oboru alergologie stěžovatelku důrazně varovala před výkonem práce v místě s výskytem lepidel a jiných dráždivých chemikálií. Kancelář, která by pro ni byla připravena, by přirozeně nebyla hned po aplikaci takových látek pro ni vhodná. Pro závěry o možných „běžných“ opravách budovy v Karviné neměl krajský soud žádné skutkové předpoklady, přičemž tato budova nevyžaduje žádné zásahy. Naopak opravy budovy v Havířově, která je ve špatném stavu, lze očekávat. Iluzorní je, že by se opravy havířovské budovy stěžovatelky nedotkly, i přes tvrzení o umístění její kanceláře v „opravené“ části. Podobné se týká zřízeného parkování u pobočky v Havířově – je takřka nemožné najít volné místo v blízkosti soudu a v nepříznivém počasí lze očekávat zhoršení stěžovatelčiných astmatických potíží. Stěžovatelka je jedinou astmatičkou mezi soudci Okresního soudu v Karviné.

[11] Krajský soud také pominul stěžovatelčina tvrzení o nově zjištěném krevním onemocnění. Na počátku roku 2024 absolvovala stěžovatelka doporučené podrobné genetické krevní testy, které odhalily onemocnění kostní dřeně v latentní formě. Zmiňované spouštěče mohou přispět k rozvoji závažného onemocnění. Je třeba vzít v potaz i stěžovatelčinu nepříznivou rodinnou anamnézu. Krajský soud v této souvislosti nedostatečně vysvětlil své závěry v souvislosti s doporučeními dvou odborných lékařek, které považují změnu pracovního prostředí za nevhodnou.

[12] Stěžovatelka upozorňuje také na otázku dostupnosti využívaných služeb. Jejich vytvořenou síť (lékárna, lékař, kosmetický salon – i ten částečně ze zdravotních důvodů) je třeba vzít v potaz s ohledem na konkrétní okolnosti. Potřebu místně dostupného zajištění těchto služeb s ohledem na nutnost návratu domů za nemocnou matkou, zdravotní stav stěžovatelky či znalosti konkrétních lékárníků na základě dlouhodobé osobní zkušenosti nevzal krajský soud dostatečně v potaz.

[13] Stěžovatelka nesouhlasí ani se závěry o hodnocení kvality její práce a s tím spojenými organizačními oprávněními vedení soudu. Výtky krajský soud hodnotil příliš paušálně a přihlížel k těm, které by s ohledem na dobu jejich uložení již neměly být brány v potaz. Zároveň možnost se proti těmto výtkám soudně bránit, vychází až z novější judikatury. V tomto směru krajský soud nevzal v potaz ani stěžovatelčina tvrzení o tom, že v porovnání s kolegy byla nucena řešit vyšší počet složitých sporů, a že nastalou situaci mělo již dříve vedení soudu řešit úpravou rozvrhu práce. Skutkově nepodložené jsou i závěry krajského soudu, opřené o tvrzení žalované, že pro stěžovatelku bude vhodná agenda, kde se nebude v takovém rozsahu setkávat s účastníky řízení. Stěžovatelku není možné hodnotit jen na základě počtu výtek. Počet neskončených věcí u stěžovatelky nevybočoval z podobných počtů u kolegů a nárůst neskončených věcí v covidovém období nebyl dán laxností stěžovatelky, nýbrž tím, že stěžovatelka v obavě o zdraví své a své matky omezila v souladu s doporučeními Ministerstva spravedlnosti počet ústních jednání.

[14] Dále se stěžovatelka cítí poškozena hodnocením své práce. Nelze bez dalšího tvrdit, že se na civilním úseku dlouhodobě neosvědčila a nedokázala odstranit průtahy. Například žádné vedení soudu s ní totiž stav jejího oddělení komplexně neprojednálo a nesdělilo jí (ani nenaznačilo), že práci nezvládá. Naopak po zastavení nápadu od 1. 10. 2022 stěžovatelka výrazně snížila počet nedodělků, a to přesto, že do její činnosti zasáhla hospitalizace

pokračování

a pracovní neschopnost. Nepravdivé je tak sdělení žalované ze dne 15. 1. 2024, adresované stěžovateli, že přes všechna přijatá opatření nedošlo ke zlepšení její práce. Postup žalované je pouze projevem osobní averze vůči stěžovateli. Není možné, aby ta, při svém prestižním společenském postavení předsedkyně soudu, se dopouštěla nepravdivých tvrzení, která navíc adresuje i dalším osobám.

[15] Krajský soud se také nedostatečně zabýval aktuální potřebností soudců na jednotlivých odděleních a nezabýval se ani tím, zda bylo rozšíření jejich počtu na exekučním oddělení před třemi lety vhodné.

[16] Dle stěžovatelky vzal krajský soud shora uvedené skutečnosti zcela nedostatečně v potaz. Jeho hodnocení je velmi povrchní. To se týká i toho, že změna rozvrhu práce nebyla stěžovatelce řádně oznámena. Jednání vedení soudu, kdy stěžovatelce možnou změnu rozvrhu práce neoficiálně oznámila zapisovatelka, dosahuje až nelidských či šikanózních rozměrů. Dané jednání je v rozporu s běžnými zásadami slušného chování a rovného zacházení. K tomu by soud měl přihlížet z úřední povinnosti, a to také v souvislosti na běžně zastávaná výkladová pravidla v obdobných věcech, které soudy posuzují dle kritérií obsažených v zákoně č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Celkově jsou postupy žalované vůči stěžovateli neodůvodněné, svévolné a diskriminační. Krajský soud toto jednání přezkoumal nedostatečně, neprovedl dokazování v navrhovaném rozsahu a neumožnil stěžovateli její tvrzení prokázat.

Vyjádření žalované

[17] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že ji považuje za nedůvodnou.

[18] Je nesporné, že stěžovatelka pečuje o těžce nemocnou matku, to však nemá přímou souvislost s jejím pracovním zařazením na konkrétní úsek soudu či jejím „umístěním“ v konkrétní soudní budově. Jsou také plně akceptovatelné závěry krajského soudu, opírající se o velikost a podmínky města Havířova, který velkoryse uvedl, že přerázení na jiné pracoviště sice může mírně zkomplikovat osobní situaci stěžovatelky při zajištění potřebných služeb a parkování, avšak nic to nemění na zákonnosti jednání žalované. Nepříznivý stěžovatelčin zdravotní stav je také nesporný. Z hlediska (ne)důvodnosti žaloby jsou zcela racionální úvahy krajského soudu o stavebních pracích v soudních budovách (zejména v Havířově). Budova v Havířově je bezpečná, žádné zdraví ohrožující látky se v ní nevyskytují. Otázku zdravotních komplikací při změně pracovního zařazení krajský soud nikterak nebagatelizoval, naopak ji posoudil správně. Krajský soud se také podrobně vyjádřil k dosavadní pracovní kariéře stěžovatelky, k jejím výsledkům a délce praxe, tvrzené averzi ke stěžovateli ze strany žalované a také k dalším námitkám. V tomto směru provedl i rozsáhlé dokazování. Přitom žalovaná dodává, že i když to nebylo její zákonnou povinností, bylo stěžovatelce zastavení nápadu k 1. 12. 2023 ústně sděleno a odůvodněno. Pakliže tímto žalovaná pověřila místopředsedu soudu, bylo to z toho důvodu, že šlo o dlouholetého kolegu stěžovatelky a bylo tak možné předpokládat, že stěžovatelka od něj toto sdělení přijme lépe než přímo od žalované.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[19] Kasační stížnost **není důvodná**.

[20] Jádrem nynějšího sporu je otázka, zda se žalovaná dopustila nezákonného zásahu tím, že změnou rozvrhu práce zastavila nápad nových věcí do stěžovatelčina oddělení 17 C, a to s účinností od 1. 12. 2023. Jak již bylo řečeno, krajský soud, na rozdíl od stěžovatelky, v tom nezákonný zásah nespatořoval. Proti tomuto závěru krajského soudu nyní stěžovatelka brojí. Po podrobném seznámení se s napadeným rozsudkem, jakož i po vyhodnocení procesního postupu krajského soudu, považuje Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu za zákonný; zároveň však některé aspekty věci upřesňuje.

[21] Úvodem Nejvyšší správní soud konstatuje, že krajský soud při posouzení případu, a to včetně vyhodnocení stěžovatelčiny žalobní legitimace, příhodně vyšel z rozsudku Nejvyššího správního soudu 6 As 22/2022-58. Z něj, konkrétně z jeho bodu 73, vyplývá, že rozvrhem práce mohou být porušena práva jednotlivce zastávajícího funkci soudce vyplývající z čl. 21 odst. 4 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), jejichž soudní ochrany se lze domáhat žalobou na ochranu před nezákonným zásahem dle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Žaloba tedy byla přípustná.

[22] Dále ze zmíněného rozsudku plyne, že předseda soudu může rozvrhem práce nebo jeho změnou přeradit soudce na jiný úsek téhož soudu i bez jeho souhlasu, avšak přearazení musí sledovat legitimní cíl, nesmí mít diskriminační charakter (čl. 1 ve spojení s čl. 3 odst. 1 Listiny) a nesmí být vedeno úmyslem zasáhnout do nezávislého výkonu této funkce (čl. 82 odst. 1 Ústavy). Správním soudům nepřísluší nad tento rámec hodnotit vhodnost, rozumnost či efektivnost kritérií, na základě nichž byl konkrétní soudce pro přearazení vybrán (viz zejména body 74 až 83 rozsudku 6 As 22/2022-58). Nejvyšší správní soud přitom v citovaném rozsudku zohledňoval závěry vyslovené v rozsudku Soudního dvora Evropské unie (velkého senátu) ze dne 6. 10. 2021, *W. Ž.*, C-487/19. V jeho bodě 118 SDEU uvedl, že *„[j]e tak důležité, a to i v případě, že taková opatření spočívající v přearazení soudce bez jeho souhlasu přijímá, jako je tomu v rámci sporu v původním řízení, předseda soudu, k němuž přísluší soudce, jehož se taková opatření týkají, mimo rámec kárného režimu platného pro soudce, aby zmíněná opatření mohla být přijímána pouze z legitimních důvodů spočívajících zejména v umístění dostupných zdrojů, které umožní řádný výkon spravedlnosti, a aby taková rozhodnutí bylo možné napadnout u soudu, v souladu s řízením plně zajišťujícím práva zakotvená v člancích 47 a 48 Listiny, zejména právo na obhajobu“*. Opět se zde tedy zdůrazňovala nutnost legitimních důvodů pro takové opatření, mj. s ohledem na řádný výkon spravedlnosti.

[23] Nyní bylo úkolem Nejvyššího správního soudu posoudit, zda se krajský soud pohyboval v mezích vytýčených citovanou judikaturou a zda jsou jeho závěry skutkově podložené. Přitom nepovažuje Nejvyšší správní soud za nutné podrobně rekapitulovat obsah svého rozsudku 6 As 22/2022-58, neboť ten je účastníků znám, a to minimálně na základě jeho „aplikace“ krajským soudem.

[24] Dlužno ovšem zdůraznit, že v posuzované věci nejde primárně o přearazení stěžovatelky na jiný úsek téhož soudu či na jinou agendu, resp. o „přemístění“ stěžovatelky na pobočku v Havířově, nýbrž o zastavení nápadu do jejího dosavadního oddělení 17 C. Zároveň však zásahem může být i to, že na základě změny rozvrhu práce již není soudci

pokračování

přidělována žádná další věc (srov. bod 38 rozsudku 6 As 22/2022-58). Krajský soud přitom věc pojal do jisté míry širěji, kdy se zabýval i otázkou „přemístění“ stěžovatelky na pobočku okresního soudu. To sice bylo pochopitelné s ohledem na to, jak v žalobě argumentovala stěžovatelka a také na to, že v bodě 35 svého rozsudku krajský soud správně poznamenal, že zastavení nápadu do stávajícího soudcova soudního oddělení bývá mnohdy prvním krokem chystaného přerážení na jinou agendu (zde spojeného s otázkou místa výkonu funkce); proto nemohl krajský soud od těchto širších souvislostí *zcela* odhlédnout. Jak však Nejvyšší správní soud přiblíží níže, posouzení okolností a konkrétních aspektů onoho chystaného kroku musí být v případě obdobných věcí jako je ta nynější, jen velmi omezené a značně zdrženlivé, týkající se zejména právě toho, zda se vůbec dostatečně myslitelně opírá o legitimní důvod a je přijato nediskriminačně s přípustným cílem (bod srov. opět bod 38 rozsudku 6 As 22/2022-58).

[25] Krajský soud v tomto smyslu správně vyhodnotil, že zastavení nápadu do oddělení 17 C (ve spojení s dalšími chystanými změnami) sledovalo legitimní cíl, přičemž nebyl prokázán diskriminační charakter tohoto kroku ani úmysl zasáhnout do nezávislého výkonu funkce. Krajský soud byl při posuzování zásahu žalované zcela vhodně zdrženlivý (srov. bod [22] výše), neboť daný krok hodnotil v kontextu jeho pojetí jako organizačního úkonu spojeného s řádným výkonem správy soudu, v jehož rámci měla žalovaná širokou míru diskrece (viz bod 50 rozsudku krajského soudu, podrobněji pak bod 87 rozsudku 6 As 22/2022-58) – to pochopitelně při respektování shora přiblížených mezí.

[26] Nejvyšší správní soud považuje za dostatečně doložené, že dosavadní pracovní výsledky stěžovatelky na civilním úseku okresního soudu mohly ospravedlnit úvahy o „manažerském“ opatření, které by mělo za cíl dané nedostatky napravit či zmírnit, a to také s ohledem na fungování celého úseku, přičemž takové opatření může typově spočívat např. právě v zastavení nápadu do oddělení (soudci/soudkyni), které vykazuje určité deficity. O pracovní činnosti stěžovatelky svědčí sedm výtek, které jí byly uděleny v letech 2000 až 2020, většinou za bezdůvodné průtahy ve spisech (již to se na první pohled jeví jako nadstandardní množství). Další výtku žalovaná udělila stěžovateli dne 1. 12. 2022 (opět za bezdůvodné průtahy) a celkem devátou výtku pak dne 27. 6. 2023, a to proto, že výkon stěžovatelky shledala stále nedostatečným, a to i přes podpůrné opatření spočívající v zastavení nápadu v době od 1. 10. 2022 až do 31. 7. 2023 (bod 41 rozsudku krajského soudu). Dalším důležitým faktorem bylo i prokázání skutečnosti, že v letech 2007 až 2022 byla účastníkům řízení vedených stěžovatelkou vyplacena na náhradu škody částka celkem 1 366 688 Kč (to stěžovatelka ani nezpochybňuje). Kvůli průtahům ve spisech pak vůči stěžovateli uplatnil svou dozorovou pravomoc i Krajský soud v Ostravě, a to tím, že ode dne 7. 9. 2022 vyžadoval pod sp. zn. Spr 2552/2022 pravidelné podávání zpráv o úkonech v jejích spisech (bod 42 rozsudku krajského soudu).

[27] Krajský soud se přitom zcela správně odmítl blíže zabývat důvodností udělených výtek a jejich bližšími okolnostmi, neboť šlo o správní rozhodnutí dle § 65 s. ř. s., proti kterým měla stěžovatelka možnost podat správní žaloby; pokud tak neučinila, v podstatě to znamená, že výtky akceptovala. Krajský soud zde odkázal usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu z 10. 7. 2018, č. j. 9 As 79/2016-41, č. 3779/2018 Sb. NSS, které se povahou výtky dle § 88a zákona o soudech a soudcích zabývalo (primárně se sice týkalo výtky dle § 30 odst. 3 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění účinném od

1. 3. 2002, což však s ohledem na závěry vyplývající z daného usnesení na věci nic nemění). Krajský soud v bodě 51 svého rozsudku správně poznamenal, že v tomto smyslu se stěžovatelka správně žalobou proti výtce mohla bránit *nejpozději* po vydání usnesení rozšířeného senátu 9 As 79/2016-41, resp. že nejpozději po něm mohla mít povědomost o možnosti podat správně žalobu (přičemž z pohledu jejich povahy a soudního přezkumu není mezi výtkami vydanými v průběhu let 2000 až 2023 žádný rozdíl). I při nejbenevolentnějším nahlížení na věc se tak stěžovatelka zjevně mohla proti výtkám soudně bránit nejpozději od roku 2018, kdy mohla nabýt povědomost o takové možnosti ochrany svých práv. I přes svou nynější argumentaci o tom, že se „dříve“ soudně bránit nemohla, je zjevné, že ani později této možnosti nevyužila. Nejvyšší správní soud tak za neplodnou považuje polemiku, kterou v tomto směru stěžovatelka uvádí v bodech XXII. až XXIV. a XXVI. až XXVIII. kasační stížnosti, a která se týká okolností a důvodností udělených výtek.

[28] V tomto smyslu Nejvyšší správní soud plně akceptuje úvahy krajského soudu o tom, že zastavení nápadu (při vědomí toho, že se jím sleduje další krok spočívající v přerazení na jinou agendu a na pobočku v jiném městě), bylo racionálním „manažerským“ krokem žalované. Jak krajský soud poznamenal, projednání věci se soudcovskou radou nebylo s ohledem na § 53 odst. 1 písm. d) zákona o soudech a soudcích ničím nezákonným, neboť soudcovská rada okresního soudu se má dle tohoto ustanovení vyjadřovat i k zásadním otázkám správy soudu; nedostatečné výkony soudce, které mohou vést k dalším krokům orgánu správy soudu, k nim patří. S těmito úvahami krajského soudu o úloze soudcovské rady stěžovatelka nijak adresně nepolemizuje. Nejvyšší správní soud k tomu dodává, že dle § 53 odst. 1 písm. c) zákona o soudech a soudcích soudcovská rada okresního soudu též projednává návrhy rozvrhu práce okresního soudu a jeho změn. Zároveň kasační soud doplňuje, že krajský soud věc posoudil též z hlediska možného skrytého trestání stěžovatelky. K tomu přílehavě uvedl, že zastavení nápadu (popř. společně s následnými chystanými opatřeními) ve skutečnosti představuje mírnější alternativu k potrestání za situace, kdy by byly splněny např. podmínky pro podání kárné žaloby. V těchto souvislostech jsou akceptovatelné úvahy krajského soudu, které stěžovatelka považuje za nepodložené, o tom, že případný výběr nové agendy (či působistiště) může jednak být krokem k nalezení pro stěžovatelku „lidsky“ vhodnějšího soudního oddělení a jednak jde v případě exekuční agendy o činnost s relativně velkým množstvím rutinních úkonů, která sebou nese i menší časovou náročnost z pohledu soudních jednání.

[29] Za pochybení nelze považovat ani to, že krajský soud přihlížel i k výtkám, které byly stěžovatelce uděleny před dobou delší pěti let před uskutečněním žalovaného zásahu. Stěžovatelka přitom upozorňuje na skutečnost, že podle § 24 věty první zákona č. 7/2002 Sb. *po uplynutí 5 let od právní moci rozhodnutí o uložení kárného opatření se hledí na soudce [...] jako by nebyl kárně postižen*; v tomto smyslu tak naznačuje, že na „starší“ výtky bylo možné hledět jako na zahlazené, což by vedlo k tomu, že se k němu nemělo přihlížet, a že by v tomto smyslu bylo možné považovat stěžovatelku za „bezúhonnou“. Tato argumentace však není přílehavá. Je totiž třeba vzít v potaz, že nyní nešlo o kárné řízení. Nadto i kárné opatření (pozn.: druhy kárných opatření jsou upraveny v § 88 zákona o soudech a soudcích, výtka v souvisejícím § 88a zákona o soudech a soudcích), které již bylo zahlazeno, lze zohlednit; nikoli jako přítěžující okolnost ve smyslu recidivy při posuzování kárné odpovědnosti soudce, „*nicméně, lze ho do určité míry zohlednit při hodnocení osoby kárně*

pokračování

obviněné soudkyně“ (např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu z 23. 5. 2018, č. j. 13 Kss 1/2018-66; tam také k dalším souvislostem zohledňování zahlazeného kárného opatření). Ačkoli tedy nebylo pochybením, že při hodnocení dané věci ke „starším“ výtkám žalovaná přihlížela a činil tak i krajský soud, doplňuje kasační soud, že i kdyby se jednalo o vadu v rozhodování krajského soudu (tomu tak ale není), jeho rozsudek by s ohledem na celkové okolnosti věci, v neposlední řadě i s přihlédnutím k „novějším“ výtkám uděleným stěžovatelce, i tak obstál.

[30] Z rozsudku krajského soudu se tedy skutečně vyjevuje, že postup žalované byl opřen o racionální a legitimní důvody sledující snahu zachovat dobré fungování okresního soudu, což je koneckonců zákonnou povinností žalované. Tento závěr je formulován s ohledem na východiska uvedená v rozsudku 6 As 22/2022-58. Jak přitom Nejvyšší správní soud zmínil již výše, byla předmětem přezkumu změna rozvrhu práce mající za následek „toliko“ zastavení nového nápadu do stěžovatelčina soudního oddělení, nikoli její přerazení. Byť sice dle bodu 38 rozsudku 6 As 22/2022-58 může být zásahem právě i to, že na základě změny rozvrhu práce již není soudci přidělována žádná další věc (viz bod [25]), nelze nyní dospět k závěru, že by se tak dělo bez legitimního důvodu a s cílem protiprávně zabránit stěžovatelce ve výkonu veřejné funkce (čl. 21 odst. 4 Listiny). Naopak šlo o dočasné opatření, reagující na konkrétní situaci a mířící mj. na odstraňování nedodělků [k tomu srov. připomínaný bod 38 rozsudku 6 As 22/2022-58: *„Takové opatření by mohlo být jen dočasné a opírat se o legitimní důvod, například poskytnout soudci prostor k řešení nedodělků (a mohlo by se tak opírat i o souhlas dotčeného soudce). Mohlo by ale být přijato i s nepřipustným cílem zabránit soudci ve výkonu rozhodovací činnosti, a v takovém případě by bezpochyby protiprávně dotčenému jednotlivci bránilo v plnohodnotném výkonu veřejné funkce.“*].

[31] Pokud jde o další argumenty, kterých se stěžovatelka dovolává z hlediska možné svévole či šikany ze strany žalované, i s těmi se krajský soud řádně vypořádal. Předně není bez dalšího vyloučena možnost přeradit na jinou agendu ani jinak „vzorného“ soudce, pakliže si to vyžadují organizační potřeby soudu; to není podmíněno souhlasem daného soudce (bod 85 rozsudku 6 As 22/2022-58). Bez dalšího také není relevantní, zda by jiný soudce souhlasil s takovým přerazením. To se týká i zohledňování (služebního) věku přerazovaných soudců. Jak poznamenal krajský soud (bod 58 jeho rozsudku), například souhlas jiného soudce by mohl představovat „bezbolestné“ řešení, nicméně jeho nevyužití by mohlo jen „slabě a nepřímě“ nasvědčovat šikaně vůči stěžovatelce. Vše je ovšem třeba pojímat v celkovém kontextu věci, a to se zohledněním širokých mezí uvážení předsedy či předsedkyně soudu, kteří koneckonců za tyto své kroky – a řádné fungování soudu – rovněž odpovídají (například kárně). V těchto souvislostech se krajský soud otázkou počtu soudců potřebných pro výkon exekuční agendy vhodně – tedy zdrženlivě – vypořádal tak, že zmínil, že zastupitelnost soudců v jejím rámci (dva v sídle okresního soudu a dva na pobočce) se jeví jako racionální organizační opatření (bod 59 rozsudku krajského soudu). Je ale třeba znovu *zdůraznit*, že nyní šlo „jen“ o omezené přezkoumání postupu žalované v tom smyslu, že žalovaná zastavením nápadu sledovala vytvoření podmínek pro přijetí dalších kroků, přičemž nyní bylo úkolem krajského soudu pouze vyhodnotit, zda je mezi zastavením nápadu a zmíněnými dalšími kroky již v této fázi dostatečně myslitelný racionální a legitimní vztah (srov. dále v tomto rozsudku).

[32] Nerozhodná se jeví také otázka péče o stěžovatelčinu těžce nemocnou matku. I to bral krajský soud v potaz. Příhodně však konstatoval, že vzdálenost (a doba cesty) ze stěžovatelčina bydliště do Karviné i do Havířova je zcela srovnatelná, a tedy z pohledu doby přesunu na pracoviště a z pracoviště, v souvislosti s dobou, kterou musí stěžovatelka věnovat péči o matku, prakticky stejná. Snížený „komfort“ při parkování vozidla (např. s ohledem na dobu, kterou je třeba věnovat nalezení volného parkovacího stání) zde také nemůže hrát klíčovou roli. Je možné, že parkování u pobočky v Havířově je složitější, neboť ta nemá vlastní parkovací stání, avšak stěžovatelka nijak neprokázala, že by šlo o nějaký „excesivně“ významný faktor, který by žalovaná, jako orgán státní správy soudu, musela nutně zohledňovat.

[33] K tomu Nejvyšší správní soud poukazuje na principy ovládající řízení před správními soudy, mezi nimiž významné místo zaujímá dispoziční zásada. Je to tedy žalobce, kdo nese v řízení jak břemeno tvrzení, tak břemeno důkazní. Právě žalobce musí v řízení tvrdit a uvádět skutečnosti, které opodstatňují důvodnost podané žaloby. Aby byl žalobce v řízení úspěšný a přesvědčil soud o důvodnosti podané žaloby, musí svou aktivní činností přispět k tomu, aby soud měl dostatek „skutkového materiálu“ pro své rozhodnutí. Pokud žalobce nesplní svoji povinnost tvrzení a povinnost důkazní, nemůže výsledné soudní rozhodnutí vyznít v jeho prospěch (není-li tu dán nějaký důvod, ke kterému by měl soud přihlédnout z moci úřední) (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu z 9. 11. 2023, č. j. 3 As 288/2022-37, bod 18, a tam uvedenou judikaturu). Stěžovatelka žádné takové skutečnosti relevantně neprokazovala, přičemž obecně se nejeví pravděpodobné, že by v okolí soudní budovy v Havířově bylo parkování tak problematické, jak to nyní líčí (ale neprokazuje) stěžovatelka.

[34] Krajský soud ve smyslu principů obsažených v rozsudku 6 As 22/2022-58 vypořádal také další důležité námitky týkající se stěžovatelčina zdravotního stavu. Podobně jako krajský soud ani kasační soud v tomto aspektu neshledává prvky nasvědčující *v dané chvíli* svévoli v postupu žalované či diskriminaci stěžovatelky.

[35] Není sporu o tom, že stěžovatelčin zdravotní stav není dobrý. Lze tedy předpokládat, že potřebuje pravidelnou péči lékařů, služeb lékáren či kosmetického salónu (i zde ve spojení s onemocněním); tyto služby jsou pak s ohledem na okolnosti věci zřejmě spojeny i s problematikou péče o matku. Jak ale poukázal krajský soud, jeví se dané námitky jako účelové, a to s ohledem na velikost města Havířova (statutární město). Dané služby v něm lze s největší pravděpodobností vyhledat, i když se nebude jednat o podobně „pohodlnou“ situaci, jako při využívání dosud nalezených a vyzkoušených pracovišť v Karviné. Nebylo proto nutné, jak konstatoval krajský soud, aby s ohledem na tyto skutečnosti Okresní soud v Karviné činil nějaká organizační opatření na úkor svého územního členění nebo na úkor jiných kolegů soudců. Pokud nyní stěžovatelka zmiňuje některé nové skutkové okolnosti (spojené např. s dobrou dlouhodobou zkušeností s příslušnou lékárnou v Karviné a s tím spojenou nedůvěrou v jiné lékárny, resp. nedostupnost kosmetické péče v blízkosti pobočky), je třeba upozornit na § 109 odst. 5 s. ř. s. dle kterého *ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud nepřiblíží*; navíc ani nyní stěžovatelka k věci nic důkazně nenabízí.

pokračování

[36] Ve spojení se stížnostní argumentací mířící proti závěrům krajského soudu o významu stavebních prací na soudní budově v Havířově se spojení se stěžovatelčím zdravotním stavem, resp. proti úvahám o kompenzačních opatřeních spočívajících např. v tom, že stěžovatelčina kancelář bude umístěna do té části budovy, které se rekonstrukce bezprostředně netýká, je třeba opět připomenout, co bylo předmětem řízení. Jím byl tvrzený nezákonný zásah spočívající *v zastavení nápadu do stávajícího stěžovatelčina oddělení*, nikoli následné přeražení stěžovatelky na jinou agendu či „přemístění“ jejího oddělení na pobočku soudu. To je totiž třeba i z pohledu žalobního petitu, jak je žalobkyně formulovala jiný (následující) zásah, k němuž ovšem vůbec nemusí dojít (byť v nynější věci je tomu jinak – viz bod [39] níže). Je proto nadbytečné (a mířící mimo samotný předmět řízení) se do detailu věnovat tomu, jaký tento hypotetický, byť pravděpodobný (a zde posléze skutečně nastavší), zásah bude.

[37] V kontextu nynějšího případu se to týká otázek, jako je například stavebně-technický stav budovy v Havířově či výskyt látek, které jsou pro stěžovatelku zdravotně závadné, při a po rekonstrukci této budovy. Tyto námitky stěžovatelka v obecnější formě uvedla v žalobě a jejich rozpracování věnuje nemalou část kasační stížnosti (např. body IX. ž. XI.). K tomu je ale třeba poznamenat, že daným otázkám věnoval krajský soud dostatečnou míru pozornosti, ne-li pozornost až příliš velkou. To je dáno tím, jak Nejvyšší správní soud opět připomíná, že se nyní posuzuje primárně otázka zastavení nápadu, ne již samotného převedení na jinou agendu či „přemístění“ stěžovatelky. V tomto kontextu je tak třeba se zabývat toliko tím, zda byly pro zastavení nápadu dány dostatečné důvody, které svědčí o tom, že v této fázi nešlo o krok sledující nelegitimní cíl, mající diskriminační charakter či vedený úmyslem zasáhnout do nezávislého výkonu funkce. Jde tedy, jak Nejvyšší správní soud znovu opakuje, o – do jisté míry zdrženlivé – posouzení toho, zda motivy pro daný zásah, včetně navazujících kroků, jsou v dostatečně racionálním a myslitelném vztahu právě k zastavení nápadu. Zákonnost dalšího aktu (v době podání žaloby spočívajícím v „toliko“ předpokládaném přeražení) je pak samostatně přezkoumatelná v zásadě až v okamžiku, kdy k němu dojde. Především tehdy se pak otevírá prostor pro podrobnější prokazování případné nepřijatelnosti tohoto již uskutečněného zásahu, a to v kontextu jeho zcela konkrétních parametrů a podmínek.

[38] Proto Nejvyšší správní soud konstatuje, že nelze spatřovat žádné pochybení krajského soudu v tom, pokud vycházel z toho (a v tomto hodnocení se s ním Nejvyšší správní soud ztotožňuje), že stav budovy pobočky v Havířově *a priori* a zjevně nevylučuje, zejména s ohledem na stěžovatelčin zdravotní stav a všechny s tím spojené aspekty (péče o nemocnou matku, eventuálně ztížené možnosti parkování atp.), žalovanou zamýšlené další změny rozvrhu práce. Za dané situace tak krajský soud nepochybil, pokud neprovedl všechny v tomto směru navržené důkazy a svůj postup řádně odůvodnil. Tím ovšem Nejvyšší správní soud v obecné rovině nevylučuje, jak již naznačil výše v bodě [37], že by např. stav budovy vůbec nemohl mít význam při posuzování již přijaté změny rozvrhu práce, která by měla za následek „přemístění“ stěžovatelky.

[39] Ke shora uvedenému tak Nejvyšší správní soud uvádí, že nepovažuje za rozhodnou kasační argumentaci, v níž stěžovatelka rozhojňuje svá tvrzení o stavu soudní budovy v Havířově či účinnosti kompenzačních opatření avizovaných žalovanou (např. vhodné umístění stěžovatelčiny kanceláře; zejména body VI. až XII. kasační stížnosti), popř. o svém

zdravotním stavu (např. bod VI., XV. až XVIII. kasační stížnosti). Proto ani Nejvyšší správní soud v tomto směru nepovažuje za nutné doplnění dokazování. Zároveň lze např. v argumentaci obsažené v bodu VII. kasační stížnosti, týkající se možných negativních zdravotních vlivů kanceláře, která by byla v budoucnu pro stěžovatelku připravena, spatřovat nepřipustnou námitku, neboť nic takového stěžovatelka netvrdila v řízení před krajským soudem (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Není ani příléhavé tvrzení z bodu XIX. kasační stížnosti, že krajský soud „*ignoroval doporučení dvou odborných lékařek o nevhodnosti pracovního prostředí, kam je žalobkyně nově zařazena*“. Materiály předložené v řízení o žalobě totiž nehovoří konkrétně o nevhodnosti soudní budovy v Havířově pro stěžovatelku, jen obecně o možných rizikových faktorech pro zdraví stěžovatelky. Nadto, jak již Nejvyšší správní soud poznamenal, jde o námitky a důkazní návrhy, které případně mají místo až v souvislosti s žalobou proti přerazení a „přemístění“ stěžovatelky, nikoli v případě žaloby proti zastavení nápadu. Ostatně je Nejvyššímu správnímu soudu z vlastní činnosti známo, že stěžovatelka zásahovou žalobu proti „navazující“ změně rozvrhu práce podala (srov. usnesení ze dne 12. 9. 2024, č. j. Nad 118/2024-29). Tam se jí eventuálně otevírá prostor pro podrobnější argumentaci a dokazování.

[40] Příléhavě se krajský soud v bodě 64 svého rozsudku vyslovil v podstatě tak, že nedostatek projednání změny rozvrhu práce s dotčeným soudcem nemůže způsobit nezákonnost tohoto aktu (zákon soudci nedává záruku, že s ním bude vedení soudu věc projednávat), byť si takové projednání vyžaduje sama slušnost a důstojnost zacházení vedení soudu se soudci, a naopak jeho nedostatek představuje „*manažerské selhání*“. Otázce požadavku na osobní projednání změny rozvrhu práce pak stěžovatelka věnuje nemalou část kasační stížnosti (body XXIII. až XXVII.). Ani zde však stěžovatelka nepřináší žádný skutečný právní argument, který by podpořil myšlenku o nutnosti osobního projednání změny rozvrhu práce se soudcem; spíše se dovolává obecných principů slušného či kolegiálního jednání, přičemž odkazy na analogie s pracovněprávními vztahy blíže nekonkretizuje. Celkové okolnosti věci (zejména stěžovatelčiny pracovní výkony ve spojení s legitimně se jevícími organizačními opatřeními sledujícímu řádné fungování soudu) pak nijak nenasvědčují tomu, že by v aspektu (ne)projednání věci se stěžovatelkou byl dán prvek indikující svévoli a zaujatost žalované vůči stěžovateli. Nejvyšší správní soud přitom pro dokreslení kontextu daných stěžovatelčiných námitek připomíná, že změny rozvrhu práce nejsou podmíněny souhlasem soudce (srov. rozsudek 6 As 22/2022-58, bod 85).

[41] Nejvyšší správní soud doplňuje, že úvahy uvedené v bodech [31] až [39] je třeba interpretovat v kontextu konkrétních okolností nynějšího případu, což znamená, že byly formulovány pouze s ohledem na namítané souvislosti (spočívající v plánovaném přerazení stěžovatelky, což žalovaná nezpochybňovala) týkající se zastavení nového nápadu do stěžovatelčina soudního oddělení. Nejvyšší správní soud tím žádným způsobem nepředjímá, jak má být posouzena navazující změna rozvrhu práce okresního soudu, jíž měla být (a také nakonec byla) stěžovatelka přerazena na exekuční agendu na pobočce okresního soudu. To je samostatný akt, který je přezkoumáván v jiném řízení před krajským soudem (viz bod [39]). Nyní však bylo zřejmé, že přezkoumávaná změna rozvrhu práce reagovala s legitimním cílem na nastalý stav při vyřizování jednotlivých věcí na okresním soudě; není také možné seznat, že by šlo např. o šikanózní opatření, které by bylo přijato se záminkou, u níž není pozdější realizace vůbec myslitelná (právě přerazení stěžovatelky).

pokračování

IV. Závěr a náklady řízení

[42] NSS tedy uzavírá, že kasační stížnost nebyla důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[43] Stěžovatelka v nynější věci nebyla úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.) Žalované pak nevznikly žádné náklady, které by se vymykaly z její běžné úřední činnosti, proto jí NSS náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. listopadu 2024

David Hipšr
předseda senátu